

Opinnäytetyö (AMK)

Kätilökoulutus

2021

Moona Koriseva & Iiris Mahlamäki

Koronapandemian vaikutukset naisiin kohdistuvaan parisuhdeväkivaltaan

Opinnäytetyö (AMK) | Tiivistelmä

Turun ammattikorkeakoulu

Kätilökoulutus

2021 | 52 sivua

Moona Koriseva & Iiris Mahlamäki

Koronapandemian vaikutukset naisiin kohdistuvaan parisuhdeväkivaltaan

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää koronapandemian vaikutuksia naisiin kohdistuvaan parisuhdeväkivaltaan sekä sen aikana käyttöön otettuja apukeinoja parisuhdeväkivaltaa kokevien naisten tavoittamiseksi. Tavoitteena oli lisätä tietoa aiheesta, mitä voivat hyödyntää opiskelijat, ammattilaiset ja kaikki aiheesta kiinnostuneet. Opinnäytetyö toteutettiin kuvailevana kirjallisuuskatsauksena (n=30). Aineisto valittiin luotettavista tietokannoista ja valintaa ohjasivat valitut tutkimuskysymykset.

Opinnäytetyön tuloksista selvisi, että naisiin kohdistuvan parisuhdeväkivallan määrä lisääntyi koronapandemian aikana. Tähän vaikuttivat muun muassa rajoitustoimenpiteet. Toisaalta muutama tutkimus osoitti, että väkivallan määrä päinvastoin vähentyi. Ilmitulleiden parisuhdeväkivaltatapausten määrän vähentymisen on arveltu johtuvan avunsaannin merkittävästä vaikeutumisesta. Avunsaantia pyrittiin helpottamaan luomalla uusia apukeinoja ja laajentamalla jo käytössä olevia.

Koronapandemian pitkäaikaisvaikutuksista naisiin kohdistuvaan parisuhdeväkivaltaan ja käyttöön otettujen apukeinojen toimivuudesta olisi tarpeen tehdä jatkotutkimuksia. Myös Suomen parisuhdeväkivallan tilanteeseen koronapandemian aikana keskittyviä tutkimuksia olisi tärkeää julkaista.

Asiasanat:

Koronapandemia, covid-19, parisuhdeväkivalta, naisiin kohdistuva väkivalta

Bachelor's Thesis | Abstract

Turku University of Applied Sciences

Degree programme in Midwifery

2021 | 52 pages

Moona Koriseva & Iiris Mahlamäki

The effects of the coronavirus pandemic on intimate partner violence against women

The purpose of the thesis was to find out the effects of the coronavirus pandemic on intimate partner violence against women and aids introduced during it to reach women experiencing intimate partner violence. The aim was to increase knowledge about the topic, which can be used by students, professionals and anyone interested in the topic. The thesis was carried out as a literature review (n=30). The material was selected from reliable databases and the selection was guided by selected research questions.

The results of the thesis showed that the amount of intimate partner violence against women increased during the pandemic. This was due to, among other things, restrictive measures. On the other hand, a few studies showed that the amount of violence decreased. The decrease in reported cases is thought to be due to a significant difficulty in accessing aids. Efforts were made to facilitate access to aid by creating new methods and expanding those already in place.

Further research is needed about the long-term effects of the coronavirus pandemic on intimate partner violence against women and the effectiveness of the aids put in place. In addition, studies focusing on the situation of intimate partner violence in Finland during the pandemic could be published.

Keywords:

Coronavirus pandemic, Covid-19, intimate partner violence, violence against women

Sisältö

1 Johdanto	5
2 Parisuhdeväkivalta	7
2.1 Parisuhdeväkivalta ja sen ilmeneminen	7
2.2 Parisuhdeväkivallan eri muodot	8
2.3 Läinsäädäntö koskien parisuhdeväkivaltaa	9
3 Koronapandemia	11
4 Tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymykset	13
5 Opinnäytetyön menetelmä	14
6 Tulokset	15
6.1 Koronapandemian vaikutukset naisiin kohdistuvaan parisuhdeväkivaltaan	15
6.2 Koronapandemian aikana käyttöön otetut apukeinot	19
6.2.1 Digitaaliset palvelut	19
6.2.2 Auttavat puhelimet	22
6.2.3 Kampanjat	22
6.2.4 Turvakodit	23
6.2.5 Muut keinot	24
7 Eettisyys ja luotettavuus	26
8 Pohdinta	28
Lähteet	31

Liitteet

Liite 1. Tiedonhakutaulukko.

Liite 2. Tutkimustaulukko.

1 Johdanto

Koronapandemia on vaikuttanut suuresti normaaliin arkielämään. Eri maat ovat tehneet erilaisia rajoituksia yrittäen hillitä tartuntojen määrää (Ulkoministeriö 2021). Koronaviruksen leviäminen ja rajoitukset ovat johtaneet siihen, että ihmiset ovat viettäneet entistä enemmän aikaa kotona. Tämä on mahdollistanut parisuhteessa tapahtuvan vallankäytön ja valvonnan lisääntymisen. (Kaittila ym. 2021.)

Parisuhteen sisällä tapahtuva väkivalta on merkittävä maailmanlaajuinen sosiaalinen ja terveydellinen ongelma. Se on ihmisoikeuskysymys, eikä sen kokemiseen vaikuta kulttuuri, yhteiskuntaluokka, ikä tai sukupuoli. (THL 2019; Kaittila ym. 2020.) Joka kolmas parisuhteessa ollut nainen on kokenut väkivaltaa kumppaniltaan (WHO 2013). Vakavat vammat ja jopa kuolema ovat todennäköisempiä parisuhdeväkivallan seurauksena naisilla kuin miehillä. Vakava ja toistuva parisuhdeväkivalta onkin useammin naisen kokemaa. (Rikoksenteorjuntaneuvosto n.d.)

Aiemmat tutkimukset ovat osoittaneet, että katastrofien, kuten hurrikaanien, aikana parisuhdeväkivalta on lisääntynyt (Viero ym. 2021). Koronapandemia ei ole tästä poikkeus, sillä väkivallan määrä on noussut. Suomessa poliisin tietoon tullut parisuhdeväkivallan määrä nousi 29 prosentilla vuoden 2020 tammi-syyskuussa vuoteen 2019 verraten. (Kaittila ym. 2021.) YK on todennut etenkin naisten kokeman väkivallan määrän kasvaneen pandemian seurauksena, ja YK:n Unwomen-järjestö on luonut kampanjan nimeltä Varjopandemia lisäämään tietoisuutta aiheesta (Unwomen 2020; Kaittila ym. 2021). Näistä syistä johtuen oli aiheellista koota kuvaileva kirjallisuuskatsaus, jonka tarkoituksena oli selvittää koronapandemian vaikutuksia naisiin kohdistuvaan parisuhdeväkivaltaan sekä sen aikana käyttöön otettuja apukeinoja parisuhdeväkivaltaa kokevien naisten tavoittamiseksi.

Opinnäytetyön tavoitteena oli lisätä tietoa aiheesta, mitä voivat hyödyntää opiskelijat, ammattilaiset ja kaikki aiheesta kiinnostuneet. Opinnäytetyössä keskityttiin Eurooppaan ja muutamiin länsimaihin, jotta kulttuurierot pysyisivät

mahdollisimman vähäisinä. Toimeksiantaja oli Turun ammattikorkeakoulu ja työ on osa DOMINO-hanketta, jonka tavoite on luoda mobiilisovellus sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille. Sovelluksen avulla tarjotaan tietoa ja koulutusta lähisuhdeväkivallan ehkäisystä ja varhaisesta puuttumisesta. (Turku amk 2021.)

2 Parisuhdeväkivalta

2.1 Parisuhdeväkivalta ja sen ilmeneminen

Parisuhdeväkivalta on läheisessä suhteessa tapahtuvaa väkivaltaa (THL 2021a), jossa nykyinen tai entinen kumppani aiheuttaa uhrilleen fyysistä, psyykkistä tai seksuaalista vahinkoa (Marttala 2011; THL 2021a).

Parisuhdeväkivallasta puhuttaessa voidaan kuitenkin käyttää muitakin termejä, kuten lähisuhdeväkivalta, kotiväkivalta, perheväkivalta, naisiin kohdistuva väkivalta ja miehiin kohdistuva väkivalta (Essel ym. 2017). Näin intiimissä ihmissuhteessa tapahtuva väkivalta on erityisen haavoittavaa uhrille. Usein parisuhdeväkivaltaa varjostaa häpeä ja syyllisyys, mikä vaikeuttaa avun hakemista ja suhteesta lähtemistä. (THL 2021a.) Ajan myötä parisuhdeväkivallalla on tapana muuttua rajummaksi ja seurauksiltaan vakavammaksi (THL 2021a).

Naiset saavat keskimäärin parisuhdeväkivallan seurauksena vakavampia vammoja kuin miehet ja kuolevat todennäköisemmin sen seurauksena. Toistuva ja vakava parisuhdeväkivalta onkin yleensä naiseen kohdistuvaa.

(Rikoksentorjuntaneuvosto n.d.) Parisuhdeväkivallalla voi olla uhrille pitkäaikaisseurauksia, jotka ilmenevät psyykkisinä tai fyysisinä vammoina (THL 2021a). Myös psykosomaattista oireilua, kuten kroonista kipua, vatsavaivoja, puutumista tai hikoilua ilman selkeää syytä, voi esiintyä. Psyykkisiä seurauksia voivat olla ahdistus, masennus, hermostuneisuus, yllirasittuneisuus, aloitekyvyttömyys ja trauman jälkeinen stressihäiriö. Parisuhdeväkivalta voi myös vaikuttaa laajasti naisten seksuaaliterveyteen. Vaikutukset voivat olla seksuaaliväkivallan aiheuttamia suoria kudosvaurioita tai väkivallasta aiheutuneen stressin välillisesti aiheuttamia. (Kero ym. 2019.)

Parisuhdeväkivallalle tyypillistä on väkivaltakausiensa jaksottaisuus. On rankkoja väkivaltaisia tekoja, mutta on myös lämpöä ja katumusta. Tämä voi tehdä uhrin emotionaalisesti riippuvaiseksi väkivallan tekijästä. Parisuhdeväkivallan taustalla ovat valta ja kontrolli, ja jokainen väkivallan teko lisää väkivallan tekijän

määräysvaltaa ja vahvistaa asemaa. Vastaavasti samalla uhrin määräysvalta ja asema heikkenevät. Väkivallan tekijä voi muistuttaa uhria väkivallan mahdollisuudesta useilla erilaisilla hienovaraisilla keinoilla. Jo pelkällä katseella tekijä voi viestiä uhrille, että hän on ylittänyt rajan ja mitä seurauksia sillä on. Myös yleensä hellyyden osoituksiksi mielletyt eleet tai teot, kuten kädestä pitäminen tai selän silittäminen, voivat olla uhrille osoituksia omistusoikeudesta ja hallinnasta. Tällaiset vallankäytön muodot johtavat siihen, että suhteen ulkopuolisen ihmisen voi olla mahdotonta tunnistaa väkivallan uhka. Parisuhdeväkivallan kestäessä pitkään uhrin kokemukset muuttuvat väkivallan suhteen. Väkivallasta tulee uhrille normaalia eivätkä ne asiat, jotka alkuun tuntuivat väkivaltaisilta, välttämättä enää tunnu siltä. Rajuilla väkivaltakokemuksilla on samanlainen vaikutus. (Marttala 2011.)

2.2 Parisuhdeväkivallan eri muodot

Yleensä parisuhdeväkivaltaa esiintyy useampana muotona samaan aikaan (THL 2020). Fyysistä väkivaltaa on henkilön ruumiillisen koskemattomuuden tahallinen loukkaus, kuten töniminen, lyöminen, potkiminen tai kuristaminen. Henkisen väkivallan keinoja ovat esimerkiksi eristäminen, alistaminen, arvostelu, kontrollointi tai itsemurhalla uhkaaminen. Yksi henkisen väkivallan muodoista on vainoaminen, jolloin aiheutetaan toistuvasti pelkoa ja ahdistusta tarkkailemalla, uhkailemalla tai seuraamalla. (Bildsjuschkin ym. 2020; THL 2020.) Sosiaalinen väkivalta voi olla esimerkiksi liikkumisen kontrollointia tai yhteydenpidon rajoittamisista muihin ihmisiin (Ensi- ja turvakotien liitto n.d.). Teot, joissa henkilö loukkaa tahallisesti toisen henkilön seksuaalista koskemattomuutta tai itsemääräämisoikeutta, ovat seksuaaliväkivaltaa. Esimerkkejä tästä ovat raiskaus, raiskauksen yritys tai seksuaaliseen tekoon pakottaminen. Taloudellinen väkivalta ilmenee taloudellisten asioiden itsemääräämisen loukkauksena tai rajoittamisena esimerkiksi rahankäytön estämisen muodossa. Parisuhteessa voi esiintyä myös kulttuuriin tai uskontoon liittyvää väkivaltaa, kuten uskonnolliseen vakaumukseen pakottamista. (Bildsjuschkin ym. 2020; THL 2020.)

Harvemmin parisuhdeväkivalta alkaa fyysisellä väkivallalla. Yleisin muoto lienee henkinen väkivalta, joka usein edeltääkin fyysistä väkivaltaa. (Marttala 2011.) Väkivaltaisen suhteen varhaisessa vaiheessa yleistä on konfliktitilanteiden kommunikointiongelmia, jolloin ristiriitojen ratkaisu tasavertaisesti on lähes mahdotonta (Hulkko 2011). Suhteen alussa usein on mustasukkaisuutta, mutta se mielletään rakkauden osoituksena ja vastaavasti erilaisia pyyntöjä ja toivomuksia voidaan pitää välittämisen merkinä. Pyyntö ja toivomukset voivat koskea esimerkiksi pukeutumista tai ystävien tapaamisen vähentämistä. Kuitenkin suhteen edetessä mustasukkaisuus ja kontrolli ottavat uudet mittasuhteet sekä fyysinen väkivalta astuu mukaan. Sitoutumisen merkit, kuten kihlat, avioliitto tai raskaus, ovat kriittisiä kohtia parisuhdeväkivallalle. Tyypillisesti näissä kohdissa fyysinen väkivalta joko alkaa tai pahenee. Väkivaltaisen käytöksen jatkuessa pitkään alkaa esiintyä myös väkivallalla uhkailua. Myös seksuaalinen väkivalta on tyypillisempää pitkään jatkuneessa väkivaltaisessa suhteessa. (Marttala 2011.)

2.3 Läinsäädäntö koskien parisuhdeväkivaltaa

Suurin osa valtioista on asettanut lakeja koskien perheväkivaltaa. Lait kuitenkin vaihtelevat valtioittain. Kattavimmat lait määrittelevät perheväkivallan rikokseksi, luovat mekanismeja väkivallan tekijöiden tutkimiseksi ja rankaisemiseksi sekä tarjoavat uhreille resursseja ja suojelua, kuten lähestymiskieltoja, turvakoteja, auttavia puhelimia ja oikeusapua. Monet lait tarjoavat koulutusta poliiseille, tuomareille, sosiaalityöntekijöille ja terveydenhuollon ammattilaisille sekä markkinointikampanjoita normien muuttamiseksi ja naisten rohkaisemiseksi väkivallasta ilmoittamiseen ja avun hakemiseen. Perheväkivaltaa koskevien lakien kattavuus vaihtelee niiden hyväksymisajankohdan ja kansallisten väkivaltaa koskevien keskustelujen mukaan. Esimerkiksi osalla Afrikan, Aasian ja Lähi-Idän valtioista ei ole oikeudellisia mekanismeja, jotka puuttuisivat vakavasti perheväkivaltaan. (Htun & Jensenius 2020.)

Euroopan neuvoston yleissopimus eli Istanbulin sopimus naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta tehtiin vuonna

2011. Kansainvälisesti sopimus tuli voimaan 1.8.2014. Sen myötä muun muassa henkinen, fyysinen ja seksuaalinen väkivalta sekä vainoaminen säädettiin rangaistaviksi teoiksi Euroopan neuvoston jäsenvaltioissa. (Valtiosopimus 53/2015; Eurooppa-neuvosto 2017.) Pääasiassa sopimus painottuu naisiin kohdistuvan väkivallan ennaltaehkäisyyn, mutta se velvoittaa allekirjoittajansa myös suojelemaan ja auttamaan väkivallan uhreja sekä saattamaan tekijät rikosoikeudelliseen vastuuseen (STM 2017). Kaikki Euroopan maat eivät kuitenkaan ole tämän sopimuksen alaisia. Osa allekirjoittaneista maista ei ole ratifioinut sopimusta ja muun muassa Turkki on vetäytynyt sopimuksesta. (Euroopan parlamentti 2019; Kerttula ym. 2021.)

3 Koronapandemia

Covid-19 on hengitystie-eritteiden välityksellä tarttuva yleisvaarallinen tartuntatauti, jota levittää SARS-CoV-2 eli uusi koronavirus (THL 2021b). Virus levisi vuoden 2019 lopussa ensin Kiinan Wuhanissa ja se julistettiin pandemiaksi vuoden 2020 maaliskuussa WHO:n eli Maailman terveysjärjestön toimesta (Anttila 2021). Kun koronapandemia oli ollut valloillaan yli 1,5 vuotta, tartuntoja oli todettu yli 200 miljoonaa ja koronaviruksen aiheuttamia kuolemia yli 4 miljoonaa (WHO 2021a). Todellisuudessa näiden lukujen on kuitenkin arvioitu olevan huomattavasti suuremmat. WHO:n arvion mukaan vuoden 2020 lopussa kuolemantapausten määrä oli yli miljoona enemmän kuin virallisten tilastojen mukaan. (WHO 2021b.)

Koronaviruksen aiheuttaman ylähengitystieinfektion oireet ovat moninaiset, ja taudinkuva voi vaihdella täysin oireettomasta vakavaan sairaala- tai jopa tehohoitoa vaativaan tautimuotoon. Lieviä oireita ovat esimerkiksi nuha, yskä, kuume, ripuli, haju- ja makuaistin häiriöt sekä väsymys. Vakava tautimuoto voi aiheuttaa esimerkiksi keuhkokuumeen tai akuutin hengitysvaikeusoireyhtymän. Lisäksi taudin tiedetään lisäävän veren hyytymistäipumusta, mikä puolestaan lisää veritulppien riskiä. (THL 2021c.) Noin kolmasosalla sairastuneista taudinkuva on pitkittynyt, jolloin puhutaan ”pitkästä koronasta” (Liira 2021). Covid-19 diagnosoidaan nenänielusta otettavalla PCR- tai antigeeninäytteellä (Duodecim 2021).

Eri maiden tautitilanteet ovat vaihdelleet rajusti uusien virusmuunnosten ja tartunta-aaltojen myötä (YK 2021). Maat ovat joutuneet asettamaan rajoituksia tartuntojen hillitsemisen toivossa koskien työskentelyä, sosiaalista kanssakäymistä sekä matkustamista ja liikkumista. Useissa maissa rajoituskeinoina on käytetty maskipakkoja, ulkonaliikkumiskieltoja, pakollisia koronavirustestejä, sulkutiloja ja jopa maahantulokieltoja. (Ulkoministeriö 2021.) Lisäksi koronaviruksen kantaja tai virukselle altistunut on voitu asettaa karanteeniin tai eristykseen, jolloin henkilö eristetään terveistä tai rajoitetaan hänen liikkumistaan kodin ulkopuolella välttämällä kontakteja muihin ihmisiin (THL

2021d). WHO:n kansainvälisen terveyssäännösten voimaansaattaneet valtiot ovat olleet velvollisia asettamaan lakeja, joiden nojalla henkilö voidaan asettaa karanteeniin tai eristykseen (WHO 2005). Suomessa karanteeniin ja eristykseen on voitu asettaa tartuntatautilain perusteella (Tartuntatautilaki 1227/2016).

Pandemia on kuormittanut terveydenhuoltoa, taloutta ja ihmisten hyvinvointia muun muassa työttömyyden ja yksinäisyyden muodossa (THL 2021e).

Rajoitusten, karanteenien ja eristysten seurauksena ihmiset ovat viettäneet entistä enemmän aikaa kotona. Sosiaalinen eristäytyminen on saattanut parisuhdeväkivaltaa kokevat entistä haavoittuvampaan asemaan sekä vaikeampaan tilanteeseen. Jatkuva kotona oleminen on mahdollistanut parisuhteessa tapahtuvan vallankäytön ja valvonnan lisääntymisen, eivätkä uhrin ole saaneet väkivallalta hengähdystaukoa esimerkiksi työpaikalta tai harrastuksista. (Kaittila ym. 2021.) Pandemian vaikutuksesta parisuhdeväkivallan uhreille normaalisti saatavilla olevat palvelut eivät ole olleet välttämättä saatavilla tai niitä on vähennetty. Tämä on koskenut myös väkivallan tekijöille suunnattuja palveluita. (Brewer & Lyons 2021.)

4 Tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymykset

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää koronapandemian vaikutuksia naisiin kohdistuvaan parisuhdeväkivaltaan sekä sen aikana käyttöön otettuja apukeinoja parisuhdeväkivaltaa kokevien naisten tavoittamiseksi. Tavoitteena oli lisätä tietoa aiheesta, mitä voivat hyödyntää opiskelijat, ammattilaiset ja kaikki aiheesta kiinnostuneet.

Tutkimuskysymykset:

1. Miten koronapandemia on vaikuttanut naisiin kohdistuvaan parisuhdeväkivaltaan?
2. Millaisia apukeinoja koronapandemian aikana on otettu käyttöön parisuhdeväkivaltaa kokevien naisten tavoittamiseksi?

5 Opinnäytetyön menetelmä

Opinnäytetyö toteutettiin kuvailevana kirjallisuuskatsauksena. Aiheesta etsittiin tietoa jo olemassa olevista tutkimuksista sekä aiheeseen liittyvistä nettisivuista, ja niistä koottiin yhtenäinen katsaus. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus on aikaisemman julkaistun tiedon yhteen keräämistä, kuvailua ja jäsentynyttä tarkastelua (Ahonen ym. 2013). Kuvaileva kirjallisuuskatsaus on tutkimustekniikkana toisaalta vapauksia antava, mutta toisaalta täsmällinen ja toistettavissa oleva menetelmä (Salminen 2011). Siinä on neljä keskeistä vaihetta: tutkimuskysymyksen muodostaminen, aineiston valinta, kuvailun rakentaminen ja tulosten tarkastaminen. Tälle tutkimusmenetelmälle tyypillistä on, että vaiheet etenevät päällekkäisesti. (Ahonen ym. 2013.)

Aineistoa kerättiin eri sähköisistä tietokannoista käyttäen hakusanoja liittyen aiheeseen. Tietokannoiksi valittiin PubMed ja Cinahl. Tiedonhaku toteutettiin englanninkielisinä hakuina. Hakusanoja olivat "Covid-19", "intimate partner violence", "Europe", "violence towards women" ja "violence against women". Valittu aineisto oli vuosilta 2020–2021. Aineiston valintaa ohjasivat valitut tutkimuskysymykset. Lisäksi valintaan vaikuttivat olennaisesti otsikko ja tiivistelmä, joiden hyväksymisen jälkeen tutkimukset luettiin tarkemmin. Tämän jälkeen tutkimukset joko valittiin katsaukseen tai hylättiin. Toiseen tutkimuskysymykseen vastattaessa oli lisäksi käytössä sovelluksista kertovia internetsivustoja. Tiedonhakutaulukosta (Liite 1) selviää tarkemmin käytetyt hakusanat, rajaukset sekä ajankohta, ja tutkimustaulukossa (Liite 2) on esitetty valittu aineisto (n=30).

6 Tulokset

6.1 Koronapandemian vaikutukset naisiin kohdistuvaan parisuhdeväkivaltaan

Useissa eri maissa raportoitiin parisuhdeväkivaltatapausten lisääntyneen koronapandemian aikana (Barbara ym. 2020), ja maailmanlaajuisesti naisiin kohdistuvan perheväkivallan määrä kasvoi koronapandemian myötä jopa kolminkertaiseksi vuoteen 2019 verrattuna (Emezue 2020). Googlehaut liittyen perheväkivallan tukipalveluihin lisääntyivät 75 prosentilla (Su ym. 2021), ja haut koskien auttavia puhelimia lisääntyivät viisinkertaiseksi (Viero ym. 2021). Myös sosiaalisessa mediassa tehdyt perheväkivaltaan liittyvät haut ja keskustelut lisääntyivät (Usher 2021). Maailmanlaajuisesti parisuhdeväkivallan uhrien poliisi-ilmoitukset ja avunpyyntöpuhelut lisääntyivät pandemian aikana (Moreira & Pinto da Costa 2020; Viero ym. 2021). Tieto koronapandemian vaikutuksista parisuhdeväkivaltatapauksiin perustuukin muutoksiin avunpyyntöpuheluissa, poliisi-ilmoituksissa ja internethauissa koskien parisuhdeväkivaltaa (Viero ym. 2021).

Iso-Britanniassa jopa kaksinkertainen määrä naisia murhattiin puolison toimesta pandemian alussa verraten viime vuosikymmeneen (Su ym. 2021) ja kaiken kaikkiaan perheväkivallan määrä nousi (Brink ym. 2021). Perheväkivaltaa kokevien puhelut auttavaan puhelimeen lisääntyivät 25 prosentilla sulkutilan ensimmäisen viikon aikana (Kaukinen 2020). Hieman pidemmän ajan kuluessa puhelut lisääntyivät 50 prosentilla ja vierailut heidän nettisivuillaan 300 prosentilla (Dosdale & Skarparis 2020). Myös Respect-hyväntekeväisyysjärjestön puhelut perheväkivallan uhreilta lisääntyivät 97 prosentilla, sähköpostit 185 prosentilla ja vierailut nettisivuilla 581 prosentilla pandemian ensimmäisen kolmen viikon aikana (Su ym. 2021).

Kanadan Vancouverissa sijaitsevalle perheväkivallan kriisilinjalle puhelut lisääntyivät 300 prosentilla (Kaukinen 2020). Norjassa puhelut perheväkivallan uhreilta ja poliisi-ilmoitukset lisääntyivät (Ertan ym. 2020). Espanjassa sukupuoleen perustuvan väkivallan vastaiseen neuvontapuhelimeen puhelut

lisääntyivät 45 prosentilla (Vives-Cases ym. 2021a) ja perheväkivaltaa koskevat hätäpuhelut lisääntyivät 20 prosentilla (Nittari ym. 2021; Ertan ym. 2020).

Poliisi-ilmoitukset koskien parisuhdeväkivaltaa puolestaan vähentyivät (Brink ym. 2021). Myös Portugalissa poliisin tietoon tulleet parisuhdeväkivaltatapaukset vähenivät 10,9 prosentilla, mutta kuitenkin puhelut auttavaan puhelimeen lisääntyivät 180 prosentilla. Etenkin sulkutilojen aikana poliisi-ilmoitukset vähenivät ja sulkutilojen jälkeen ilmoitukset lähtivät nousuun. Portugalin parisuhdeväkivaltatilastojen mukaan fyysinen väkivalta väheni, mutta henkinen ja sosiaalinen väkivalta lisääntyivät vuoden 2020 aikana. (Capinha ym. 2021.) Myös Espanjassa on arvioitu seksuaalisen ja henkisen väkivallan lisääntyneen (Vives-Cases ym. 2021b).

Ranskassa, jossa on valmiiksi yksi korkeimmista väkivaltatilastoista, väkivallan määrä kasvoi yli 30 prosentilla (Ferreira da Silva ym. 2020; Ertan ym. 2020; Viero ym. 2021). Pariisissa pelkästään perheväkivallan määrä kasvoi 36 prosentilla (Nittari ym. 2021). Australiassa perheväkivaltatapaukset nousivat 5 prosentilla (Su ym. 2021), ja Yhdysvalloissa tapaukset lisääntyivät 25 prosentilla maaliskuun 2020 aikana (Capinha ym. 2021). Lisäksi muun muassa Itävallassa, Belgiassa ja Irlannissa perheväkivallan määrä lisääntyi. Sveitsissä ja Alankomaissa ei raportoitu muutosta. (Brink ym. 2021.)

Italiassa puheluiden määrä perheväkivallan uhrien auttavaan puhelimeen nousi 59 prosentilla maaliskuun alun ja huhtikuun puolenvälin välisenä aikana vuonna 2020 verraten samaan ajanjaksoon vuonna 2019. Suurin osa näistä puhelusta tuli pitkään perheväkivaltaa kokeneilta naisilta. (Lundin ym. 2020.) Kuitenkin Barbaran ym. (2020) ja Vieron ym. (2021) mukaan Italian Milanissa sijaitsevaan seksuaali- ja perheväkivallan tukikeskukseen apua hakeneiden naisten määrä romahti koronapandemian alussa. Erään toisen italialaisen perheväkivallan uhrien neuvontapuhelimen puhelut vähenivät 55 prosentilla pandemian alussa (Ertan ym. 2020). Joidenkin maiden tutkimukset esittävätkin, että parisuhdeväkivaltatapaukset eivät ole lisääntyneet. Esimerkiksi Tšekissä parisuhdeväkivallan määrä laski koronapandemian ensimmäisen ja toisen aallon aikana verraten ennen koronapandemiaa esiintyviin lukuihin (Plášilova

ym. 2021). Koronapandemia näyttääkin sekä lisänneen että vähentäneen parisuhdeväkivallan uhrien tukipalveluiden käyttöä (Zero & Geary 2020).

Rajoitustoimenpiteet ja erilaiset stressitekijät koronapandemian aikana vaikuttivat parisuhdeväkivallan lisääntymiseen (Ertan ym. 2020; Mojahed ym. 2021; Williams ym. 2021). Yksi tällainen stressitekijä oli taloudellinen epävakaus, joka lisääntyi pandemian aikana etenkin työttömyyden muodossa (Ertan ym. 2020; Ferreira da Silva ym. 2020). Myös aikaisemmat tutkimukset ovat osoittaneet, että taloudelliset vaikeudet ovat aiheuttaneet nousua perheväkivaltatilastoissa (Ebert & Steinert 2021). Muita stressitekijöitä olivat sosiaaliset ja psykologiset seikat (Ertan ym. 2020), kuten mielenterveyden heikentyminen (Williams ym. 2021). Myös alkoholin- ja huumeidenkäytön tiedetään olevan yhteydessä väkivaltaan. Tukiryhmien, esimerkiksi AA-kerhojen, tapaamisten ollessa tauolla rajoitusten aikana on alkoholin käyttö voinut lisääntyä. Alkoholia ja muita päihteitä voitiin käyttää myös sosiaalisen eristäytymisen selviytymismekanismina. Australiassa raportoitiin 36 prosentin nousu alkoholin myynnissä sosiaalisen eristäytymisen aikana, mikä kannatti ilmoitetun väkivallan lisääntymistä. (Ferreira da Silva ym. 2020.)

Henkilöt, joilla on covid-19 –infektio, ovat suuremmassa vaarassa olla parisuhdeväkivallan tekijä tai uhri (Plášilova ym. 2021). Karanteeni yhdistyykin suurempaan henkisen väkivallan riskiin, ja fyysisen konfliktin uhan on todettu olevan yli kaksinkertainen talouksissa, jotka ovat karanteenin alaisia (Ebert & Steinert 2021). Toisaalta naiset, jotka ovat kokeneet parisuhdeväkivaltaa entiseltä kumppaniltaan, ovat kokeneet rajoitusten tuovan turvaa, sillä entisen kumppanin kohtaaminen on ollut epätodennäköistä (Vives-Cases ym. 2021b).

Ennen parisuhdeväkivallan uhri on pystynyt pakenemaan kumppaniaan sukulaisille, poliisiasemalle, turvakotiin tai sairaalaan (Zero & Geary 2020), mutta pandemian aikana väkivallan uhreilla ei ole ollut välttämättä mahdollisuutta paeta kotoaan tai hakea apua, sillä kaikkialla kotoa poistuminen ei ole ollut sallittua rajoitusten vuoksi (Ebert & Steinert 2021; Su ym. 2021). Esimerkiksi Yhdysvalloissa turvakoteihin hakeutumisen todettiin vaikeutuneen rajoitusten aikana (Guarino 2021). Uhri on voinut pelätä sairaalaan menoa

karanteenin noudattamatta jättämisen ja tartunnan pelon vuoksi (Ferreira da Silva ym 2020). Vastaavasti uhri on voinut pelätä tartuttavansa muita ja tästä syystä ei ole välttämättä uskaltanut hakeutua turvakotiin tai ystävien ja perheen luokse turvaan (Moreira & Pinto da Costa 2020). Tämä ilmeni Norjassa, kun vähemmän ihmisiä hakeutui turvakoteihin (Ertan ym. 2020). Toisaalta Italian turvakotien verkoston mukaan apua hakevien naisten määrä kasvoi 74,5 prosentilla pandemian alussa, ja näistä vain yksi neljäsosa haki apua ensimmäistä kertaa (Viero ym. 2021). Hätmajoitusten lisääntyntä tarvetta raportoitiin myös muun muassa Saksassa, Kanadassa ja Yhdysvalloissa (Kaukinen 2020).

Parisuhdeväkivallan uhreja hakeutui sairaalaan vähemmän koronapandemian aikana (Ertan ym. 2020; Gosangi ym. 2020; Nittari ym. 2021), mutta hoitoon hakeutuneiden vammat olivat suhteessa vakavampia kuin aiemmin (Gosangi ym. 2020; Nittari ym. 2021; Tracy ym. 2021). Tästä voi päätellä, että parisuhdeväkivallan uhrit viivästyttivät terveydenhuollon palveluihin hakeutumista koronapandemian aikana (Gosangi ym. 2020). Toisaalta Portugalissa poliisille tulleet väkivaltatapaukset sisälsivät vähemmän vakavia fyysisiä vammoja kuin edellisinä vuosina (Capinha ym. 2021) ja Espanjassa fyysinen väkivalta ja kuolemat vähenivät pandemian aikana (Vives-Cases ym. 2021b).

Uusia väkivallan muotoja ilmeni koronapandemian myötä (Vives-Cases ym. 2021b), ja väkivallan tekijä on voinut käyttää rajoituksia hyödyksi lisäten näin valtaansa (Barbara ym. 2020). Koronapandemiaa on saatettu käyttää epäsuorana väkivallan keinona (Viero ym. 2021), ja tartunnan pelko on saanut aikaan uudenlaista henkistä väkivaltaa. Uhria on voitu uhkailla ulosheittämisellä, mikäli tämä sairastuu, ja uhria on voitu estää hakeutumasta hoitoon tämän sairastuessa. Uhria on voitu syyttää tartuttamisesta. (Moreira & Pinto da Costa 2020.) Väkivallan tekijä on myös voinut jakaa uhrilleen väärää tietoa esimerkiksi karanteenin laajuudesta, jotta hänen avunhakemisensa vähentyisi (Ferreira Da Silva 2020). Väkivallan tekijä on voinut kuulla soitot auttavaan puhelimeen tai terveydenhuoltoon, mikä on voinut johtaa väkivaltaan kostoksi. Väkivallan tekijä

on voinut pakottaa uhrin antamaan hänelle pääsyn sähköpostiin ja muihin verkkotileihin, mikä on vaarantanut heidän kykynsä etsiä apua tai paljastaa pahoinpitely joko viralliselle tukipalveluille tai jopa ystäville ja perheenjäsenille. (Moreira & Pinto da Costa 2020.)

6.2 Koronapandemian aikana käyttöön otetut apukeinot

Eri maissa on otettu käyttöön eri apukeinoja koronapandemian alkamisen jälkeen parisuhdeväkivallan ehkäisemiseksi ja uhrien tavoittamiseksi (Brink ym. 2021). WHO:n Euroopan jäsenmaista miltei kaikissa onkin otettu käyttöön tällaisia toimia. Suurin osa näistä toimista oli joko hallituksen johdolla toteutettuja tai hallituksen rahoittamia. Myös valtiosta riippumattomat järjestöt ovat luoneet toimia, joilla ehkäistä naisiin kohdistuvaa väkivaltaa. (Pearson ym. 2021.) Toisaalta useat pienituloiset maat eivät ole pyrkineet ratkaisemaan ongelmaa puutteellisten resurssien ja budjetin vuoksi (Ertan ym. 2020). Euroopan unioni ja Unwomen-järjestö kokosivat ohjeistuksen, miten toimia koronapandemian aikana naisiin kohdistuvan väkivallan suhteen (Pearson ym. 2021).

6.2.1 Digitaaliset palvelut

Koronapandemian seurauksena perheväkivaltapalvelujen tarjoajat ovat kohdanneet haasteita ja tästä syystä uhrien tavanomaisten tukipalveluiden saatavuus on ollut vaarantunut (Emezue 2020; Moreira & Pinto da Costa 2020). Tämä johti lisääntyneeseen tarpeeseen digitaalisista palveluista. Ilmaisista ympärivuorokauden auki olevista digitaalisista palveluista onkin tullut arvokkaita resursseja rajoitusten aikana, sillä niistä on ollut aiempaa enemmän hyötyä vaikeasti tavoitettaville uhreille. Väkivallan uhreille suunnattuja digitaalisia palveluita onkin laajennettu useissa maissa. Digitaalisten palveluiden tärkeimmät prioriteetit ja haasteet ovat käyttäjän turvallisuus, sukupuolten välinen digitaalinen kahtiajako, tietojen yksityisyys ja luottamuksellisuus.

(Emezue 2020.) Digitaaliset palvelut ovat niin sanottuja hiljaisia palveluita, joita voi käyttää ilman pelkoa salakuuntelusta (Su ym. 2021).

Espanjassa otettiin käyttöön chat-palveluita, joilla olla yhteydessä poliisiin (Ertan ym. 2020), sekä WhatsApp-palvelu, jonka kautta voi saada neuvontaa psykologilta (Brink ym. 2021; Vives-Cases ym. 2021b). Myös Ranskassa, Portugalissa ja Argentiinassa on luotu tai vahvistettu WhatsApp-palveluita (Lundin ym. 2020). Portugalissa laajennettiin uhreille saatavissa olevaa apua luomalla sähköpostitse ja tekstiviestitse toimiva palvelu (Brink ym. 2021). Puolassa otettiin käyttöön kuvitteellisen kosmetiikkaliikkeen Facebook-sivut, jossa uhrit pystyivät pyytämään apua esittäen tilaavansa liikkeen tuotteita (Pearson ym. 2021).

Osassa WHO:n Euroopan jäsenmaista on kehitetty uusia parisuhdeväkivallan uhreille kohdennettuja sovelluksia (Pearson ym. 2021). Italiassa hallitus julkaisi uuden sovelluksen, jonka avulla pystyy saamaan apua ilman puhelinsoittoa (Brink ym. 2021), sekä Tsekissä luotiin Bright Sky -sovellus väkivallan uhrien avunhakemisen helpottamiseksi (Pearson ym. 2021).

Armeniassa, Georgiassa ja Irakissa on käytössä Safe You -sovellus. Sen suunnittelu oli aloitettu jo ennen koronapandemiaa, mutta se julkaistiin toukokuussa 2020. Sovelluksen käyttäjä pystyy lähettämään sijaintitiedot ja tekstiviestin samanaikaisesti yhdellä napinpainalluksella seitsemälle vastaanottajalle. Vastaanottajaksi voi asettaa esimerkiksi haluamansa organisaation, läheisen tai poliisin. Sovelluksella pystyy myös äänittämään. (Abramian 2021.) Lisäksi sovelluksessa on mahdollisuus keskustella muiden sovelluksen käyttäjien sekä asiantuntijoiden kanssa anonyymisti (Safe YOU n.d.). Samankaltaisesti toimiva Be Safe -sovellus on otettu käyttöön toukokuussa 2020 Montenegrossa (Gasparikova & Djurickovic 2020).

Promise (promoting safety during emergencies) -digitaalinen työkalu julkaistiin Kanadassa loppuvuodesta 2020 tavoitteenaan auttaa parisuhdeväkivallan uhan alla eläviä. Sovellus on naamioitu harmittoman näköiseksi sisustussivustoksi, jotta se ei herättäisi huomiota. Sovelluksessa vastataan kysymyksiin

parisuhteen turvallisuudesta. Tilanteen vaarallisuuden perusteella sovellus tarjoaa omaan tilanteeseen sopivaa ohjeistusta, kuten hätänumeroon soittaminen tai tarkentaviin kysymyksiin vastaaminen. Lisäksi sovellus sisältää ohjeita, miten lisätä omaa turvallisuutta kotona ja internetissä. (University of Miami 2020.)

Jo ennen koronapandemiaa yhdysvaltalaisessa synnytyssairaalassa on ollut käytössä infograafi parisuhdeväkivallasta. Infograafi pitää sisällään parisuhdeväkivallan seulontakysymyksiä ja neuvoo ottamaan yhteyttä QR-koodilla tai tekstiviestillä, mikäli vastaa yhteenkään esitetyistä kysymyksistä myöntävästi. Tämän jälkeen hoitava taho ottaa asian puheeksi yksityisesti sairaalassaolonaikana. Tämä infograafi on osoittautunut pandemian keskellä hyödylliseksi, sillä synnyttäjän ja tukihenkilön erottaminen parisuhdeväkivallan seulonnan ajaksi ei ole ollut mahdollista. (Guarino 2021.)

Usein parisuhdeväkivallan uhri ei pyydä apua. Esimerkiksi Bosnia-Hertsegovinassa perheväkivallan uhreista vain 5 prosenttia ilmoittaa asiasta eteenpäin. (Su ym. 2021.) Tällöin terveydenhuollon ammattilaisen on pyrittävä tunnistamaan uhri ja tarjota apua. Tämä mahdollisuus on pandemian myötä rajoittunut, sillä kiireetöntä terveydenhuoltoa on vähennetty. (Viero ym. 2021.) Virtuaalisilla vastaanotoilla on kuitenkin pystytty korvaamaan lääkärikäyntejä, jotka olisi muuten peruttu koronapandemian vuoksi.

Parisuhdeväkivaltayksiköiden tilastojen mukaan videovastaanottojen määrä kasvoi 51 prosentilla. (Williams ym. 2021.)

Virtuaalisilla vastaanotoilla on kuitenkin rajoitteensa, sillä esimerkiksi mahdollisuus nähdä fyysisten vammojen ja pahoinpitelyn merkkejä on rajallinen (Gosangi ym. 2020; Hudson ym. 2020). Pienet ihovammat ovat lisäksi yleisempiä perheväkivallan uhreilla kuin suuret, mikä vaikeuttaa niiden löytämistä entisestään. Vaikkakin näitä merkkejä näkisi, on virtuaalisilla vastaanotoilla vaikeampaa saada selville, miten kyseinen vamma on saatu, sillä perheväkivallan uhrin yleensä piiloutuvat eivätkä jaa tietoa vapaaehtoisesti. Lisäksi potilaan asenteen ja käytöksen arviointi on haastavaa, eikä kehonkielen vihteitä pysty täysin ymmärtämään. Uhreilla voi olla rajoitteita siinä, mitä he

voivat sanoa, jos väkivallantekijä on lähellä. Näistä rajoituksista huolimatta virtuaaliset vastaanotot voivat olla perheväkivallan uhrien elinehto hakea apua. (Hudson ym. 2020.) Canadian Women's Foundation on luonut "Signal for help" -kampanjan, johon kuuluu yksinkertainen käsimerkki, jonka väkivallan uhri voi tehdä esimerkiksi äänettömästi videopuhelussa avunsaannin toivossa (Barbara ym. 2020).

6.2.2 Auttavat puhelimet

WHO suositteli hallituksia varmistamaan ja laajentamaan auttavien puhelimien toimintaa (Pearson ym. 2020), ja tukioorganisaatiotkin pitävät nyt etusijalla etäyhteydenottoja, kuten puheluita ja sähköposteja (Moreira & Pinto da Costa 2020). Ranskassa ja Iso-Britanniassa avattiin anonyymejä ja ilmaisia neuvontapuhelimia (Ertan ym. 2021). Espanjassa, Itävallassa ja Belgiassa jo olemassa olevien puhelimien toimintaa laajennettiin muun muassa aukiolotunteja, henkilöstä tai rahoitusta lisäämällä (Brink ym. 2021). Uhrin voi tosin nyt olla vaikeaa löytää sopivaa ajankohtaa soittaa apua, koska väkivallan tekijä on entistä enemmän lähellä ja pystyy tarkkailemaan uhria helpommin (Hudson ym. 2020; Moreira & Pinto da Costa 2020). Lisäksi joissain köyhemmissä väestöissä pääsy internettiin tai puhelimelle voi olla rajoittunut (Moreira & Pinto da Costa 2020). Myös väkivallan tekijöille kohdennettuja puhelimia luotiin. Ranskassa tehtiin psykologin apua tarjoava Don't Hit -puhelinlinja. (Pearson ym. 2020.)

6.2.3 Kampanjat

Yleinen toimintakeino parisuhdeväkivallan ehkäisyyn ja tietoisuuden lisäämiseen olivat erilaiset kampanjat. Kampanjoiden avulla pyrittiin myös kannustamaan uhreja hakemaan apua. Useissa Euroopan maissa, kuten Espanjassa, Belgiassa, Ranskassa ja Alankomaissa, otettiin käyttöön muun muassa apteekeissa koodisana "mask-19" väkivaltaa kokevien naisten auttamiseksi. (Brink ym. 2021.) Iso-Britanniassa vastaava sana on "ani".

Koodisanan avulla nainen voi pyytää apua huomiota herättämättä tai jopa puolisonsa läsnä ollessa. Tällaisessa tilanteessa henkilökuntaa on koulutettu ottamaan yhteyttä poliisiin. (Su ym. 2021.) Espanjassa ja Portugalissa tämä kampanja todettiin hyödylliseksi, kun kolme naista pyysi apua apteekkeissa kampanjan ensimmäisen viikon aikana (Moreira & Pinto da Costa 2020). Useimmissa WHO:n Euroopan jäsenmaissa informaatiota naisiin kohdistuvasta väkivallasta levitettiin mediassa. Kreikassa radio-ohjelmissa ja televisiossa esitettiin usein mainoksia eräästä naisista ja lapsia tukevasta organisaatiosta. Sloveniassa jaettiin infolehtisiä, jotka sisälsivät naisiin kohdistuvan väkivallan vastaisten järjestöjen puhelinnumeroita. Kyseisiä numeroita näytettiin myös julkisilla mainostauluilla. (Pearson ym. 2021.) Samankaltaisia infolehtisiä jaettiin supermarketissa (Brink ym. 2021). Italiassa järjestettiin pop up - neuvontapisteitä väkivallan uhreille (Ertan ym. 2020). Irlannin hallitus julkaisi Still Here -kampanjan välittääkseen tietoa parisuhdeväkivallasta ja vakuuttaakseen, että apua on saatavilla. Alankomaissa luotiin kampanja, joka pyrki antamaan kansalaisille konkreettisia neuvoja, kuinka auttaa epäillessään perheväkivaltaa. (Brink ym. 2021.)

6.2.4 Turvakodit

Turvakotien ylläpito koettiin prioriteetiksi koronapandemian aikana (Pearson ym. 2021). Italiassa annettiin lisärahoitusta turvakodeille (Brink ym. 2021) ja sen avulla avattiin uusia turvakoteja (Ertan ym. 2020). Vastaavasti Portugalissa kahden jo olemassa olevan turvakodin henkilöstöä lisättiin (Brink ym. 2021). Joissakin maissa turistien käytössä olleita tiloja, kuten hotelleja, alettiin käyttää turvakoteina (Su ym. 2021; Vives-Cases ym. 2021b), ja Irlannissa turvakotien kapasiteettia laajennettiin tekemällä yhteistyötä Airbnb:n kanssa (Pearson ym. 2021). Saksassa haluttiin varmistaa, että turvakodit pysyvät auki parisuhdeväkivaltaa pakeneville. Iso-Britanniassa, Sveitsissä ja Espanjassa otettiin käyttöön vaihtoehtoisia asumista, ja Irlannissa perheväkivallan uhreille tarjottiin vuokra-apua vaihtoehtoisesta asumisesta. Ranskassa varmistettiin uhrien turvallisuus omissa kodeissa luomalla vaihtoehtoisia asumuksia

väkivallan tekijöille. Tällaisia asumuksia olivat vankilat ja erilaiset laitokset. (Brink ym. 2021.) Monessa muussakin maassa hallitus päätti, että väkivaltatapauksissa väkivallan tekijä poistetaan kotoaan uhrin sijasta (Pearson ym. 2021).

6.2.5 Muut keinot

Maailmalla otettiin käyttöön myös muita keinoja, kuten kursseja ja materiaaleja koskien naisiin kohdistuvaa väkivaltaa, lisärahoitusta uhrien tukemiselle sekä ohjeita uhrien auttamiseksi koronapandemian aikana (Lundin ym. 2020). Italiassa annettiin lisärahoitusta uhrien tukemiseen tarkoitettujen aloitteiden rahoittamiseksi (Brink ym. 2021). Irlannissa poliisi otti yhteyttä henkilöihin, jotka olivat aiemmin ilmoittaneet parisuhdeväkivallasta (Brink ym. 2021; Pearson ym. 2021). Norjassa poliisi varautui mahdollisesti kasvaviin parisuhdeväkivaltalukuihin kattavin menetelmin sekä varmisti, että poliisi keskittyy parisuhdeväkivaltatapauksiin. Belgiassa luotiin työryhmä, jonka tehtävä oli muun muassa havainnoida turvakotien toimintaa, ja Luxemburgissa luotiin kriisinhallintajärjestelmä lieventämään naisiin kohdistuvan väkivallan kohoamisen riskiä.

Oikeudellisia toimia parannettiin muun muassa Kroatiassa, jossa uhrit saivat helpotusta erilaisissa määräajoissa. Italiassa, Espanjassa ja Kosovossa hallitus linjasi, että koronapandemiaan liittyvä määräys kotona pysymisestä ei koske väkivallan uhreja, jotka hakevat apua. (Pearson ym. 2021.) Jotkin maat, kuten Grönlanti, kielsi alkoholin myynnin hillitäkseen väkivaltatapauksien määrää karanteenin aikana (Ferreira da Silva ym. 2020). Serbiassa, jossa julkinen liikenne oli lakkautettu pandemian vuoksi, jotkin valtiosta riippumattomat järjestöt järjestivät yksityisiä kuljetuksia väkivallan uhreille avun piiriin. Albaniassa tehtiin vastaavanlaista yhteistyötä poliisin kanssa. (Pearson ym. 2021.)

Belgiassa lisärahoitusta ohjattiin psykologien traumaneuvonnan koulutukseen. Alankomaissa luotiin ohjenuoria terveydenhuollon ammattilaisille koskien

sellaisten henkilöiden hoitoa, jotka ovat kokeneet perheväkivaltaa tai ovat sen vaarassa. Espanjassa luotiin opas väkivaltaa kohdanneille naisille, mikä piti sisällään kysymyksiä, informaatiota ja menettelytapoja. (Brink ym. 2021.)

7 Eettisyys ja luotettavuus

Opinnäytetyötä tehdessä noudatettiin hyvää tieteellistä käytäntöä, jolloin työtä voidaan pitää luotettavana ja eettisenä. Hyvään tieteelliseen käytäntöön sisältyy rehellinen, tarkka ja huolellinen toimintapa. Lähde- ja tekstiviitteet on merkitty asianmukaisesti, jolloin toiminta on läpinäkyvää ja muita tutkijoita kunnioittavaa. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012.) Tutkimuskysymysten muotoilussa ja aineiston valinnassa sekä käsittelyssä korostuu tutkimusetiikan mukaan toimiminen. Oikeudenmukaisuutta, tasavertaisuutta ja rehellisyyttä noudatettiin raportointivaiheessa, kun selkeistä tutkimuskysymyksistä edettiin johdonmukaisesti luotettaviin johtopäätöksiin. (Ahonen ym. 2013.)

Tiedonhakuprosessi on kuvattu tiedonhakutaulukossa, josta ilmenevät käytetyt tietokannat, hakusanat, ajankohta sekä osumien ja valittujen tutkimusten määrä. Valittu aineisto on esitelty tutkimustaulukossa. Näin osoitetaan, että opinnäytetyö on toistettavissa. Tiedonhaussa aineiston valinta ja analyysi tapahtuivat samanaikaisesti, kun pyrittiin löytämään tutkimuskysymyksiin vastaava ja samalla mahdollisimman laadukas aineisto. Aineiston valinta on toteutettu objektiivisesti siten, että useita eri teorioita tukevia tutkimuksia on valittu. Aineisto koostuu ainoastaan englanninkielisistä lähteistä, jolloin on ollut mahdollista saada kansainvälistä tutkimustietoa. Tällä rajauksella tuloksista on kuitenkin voinut jäädä pois aiheeseen liittyvää tietoa, mikäli se on raportoitu eri kielellä. Englanninkielisten tutkimusten suomentamisessa on voinut tapahtua virheitä. Tutkimuksia käännettäessä on kuitenkin noudatettu erityistä huolellisuutta käyttämällä luotettavia sanakirjoja.

Parisuhdeväkivalta on aiheena herkkä ja vaikea, minkä vuoksi se saattaa aiheuttaa joillekin voimakkaita tunteita. Aiheen arkaluontoisuus on huomioitu raportointivaiheessa muun muassa sanavalinnoissa ja ilmaisuissa.

Opinnäytetyöllä ei pyritä vähätteleämään uhrien kokemuksia tai puolustelemaan väkivallantekijöitä, vaan tulokset on raportoitu neutraalista näkökulmasta ja kantaa ottamatta. Aineistona käytettiin jo olemassa olevia tutkimuksia, joten

parisuhdeväkivallan uhreja ei haastateltu. Työn toteuttamiseen ei siis tarvittu tutkimuslupaa eikä salassa pidettäviä tai arkaluontoisia materiaaleja käsitelty.

Aiheen tuoreudesta johtuen saatavilla olevien vertaisarvioitujen tutkimusten määrä on pieni. Siksi tässä kirjallisuuskatsauksessa käytetyistä tutkimuksista ja artikkeleista kaikki eivät ole vertaisarvioituja, mikä saattaa vaikuttaa katsauksen luotettavuuteen. Vuoden 2020 alkupuolella julkaistut tutkimukset ovat melko suppeita ja sisältävät osittain arvioitua tietoa varman tiedon sijaan, sillä tarkkoja tilastoja ei tällöin vielä ole ollut saatavilla. Tästä johtuen opinnäytetyön sisältämä tieto voikin olla esimerkiksi vuoden päästä vähäistä, sillä koronapandemiatilanteen vaikutuksia parisuhdeväkivaltaan tutkitaan koko ajan lisää. Tulevaisuudessa saatavilla oleva tieto onkin todennäköisesti tarkempaa ja laajempaa kuin tällä hetkellä.

8 Pohdinta

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää koronapandemian vaikutuksia naisiin kohdistuvaan parisuhdeväkivaltaan sekä sen aikana käyttöön otettuja apukeinoja parisuhdeväkivaltaa kokevien naisten tavoittamiseksi. Tuloksista selviää, että naisiin kohdistuva parisuhdeväkivalta lisääntyi koronapandemian aikana (Barbara ym. 2020; Emezue 2020). Lisääntyminen havaittiin muun muassa parisuhdeväkivaltaa koskevien nettihakujen, puheluiden ja poliisi-ilmoitusten määrän lisääntymisessä (Viero ym. 2021). Tosin joissain maissa lisääntymistä ei havaittu (Plášilova ym. 2021). Tämä näkyi poliisiraporttien (Brink ym. 2021) ja puheluiden määrän vähenemisenä (Ertan ym. 2020).

Tulokset ovatkin osittain ristiriidassa keskenään. Parisuhdeväkivallan vähenemisestä kertovat tutkimukset toki painottavat, että vähenemistä ei pidä tulkita todelliseksi vähenemiseksi, vaan avunsaannin merkittäväksi vaikeutumiseksi. Capinha ym. (2021) esittää, että kaksi eri skenaariota voivat selittää parisuhdeväkivaltatapauksen vähenemisen. Joko uhreilla on ollut hankaluuksia saada apua sulkutilojen aikana tai parisuhdeväkivalta on oikeasti vähentynyt.

Rajoitustoimenpiteet yhdessä erilaisten stressitekijöiden kanssa koronapandemian aikana lisäsivät parisuhdeväkivallan määrää (Ertan ym. 2020; Mojahed ym. 2021; Williams ym. 2021). Taloudellinen epävakaus lisääntyi koronapandemian aikana (Ertan ym. 2020; Ferreira da Silva ym. 2020), ja myös aikaisemmissa tutkimuksissa sen on havaittu lisäävän väkivallan riskiä (Ebert & Steinert 2021). Muita stressitekijöitä ovat esimerkiksi lisääntyneet mielenterveysongelmat (Williams ym. 2021). Tällaisiin stressitekijöihin puuttuminen, kuten taloudellisen tuen tarjoaminen, etenkin kriisien aikana on tärkeä osa parisuhdeväkivallan vastaista taistelua.

Karanteeni yhdistyy suurempaan henkisen ja fyysisen väkivallan riskiin (Ebert & Steinert 2021). On syytä tarkastella, vaikuttivatko muutkin tekijät parisuhdeväkivaltatilastoihin koronapandemian aikana. Vives-Cases ym. (2021b) pohtii, että koronapandemia saattoi lisätä naisten tietoisuutta

parisuhdeväkivallasta. Erilaisilla kampanjoilla pyrittiinkin lisäämään tietoisuutta. Näin ollen useampi uhri saattoi havahtua omaan tilanteeseen ja haki apua koronapandemian aikana, vaikka väkivaltaa olisi ollut jo pidempään. Lundin ym. (2020) tuo ilmi, että auttavat puhelimet lisäsivät mainontaa koronapandemian aikana, mikä on voinut lisätä puheluiden määrää.

Koronarajoituksilla ja parisuhdeväkivallalla on selvä yhteys. Eri maiden koronarajoitukset ovat poikenneet toisistaan ja näin ollen eri maiden parisuhdeväkivaltatilastot koronapandemian ajalta voivat olla toisistaan poikkeavia. Myös toisistaan eroavilla kulttuureilla on vaikutuksensa. Väkivallan esiintuminen esimerkiksi rikosilmoituksen muodossa saattaa vaihdella maa- ja kulttuurikohtaisesti hyvin suuresti johtuen epätietoisuudesta tai luottamuksen puutteesta viranomaisia kohtaan (FRA 2021). Tällaiset tekijät pyrittiin minimoimaan valitsemalla Eurooppaan keskittyviä aineistoja, poikkeuksina Yhdysvallat, Kanada ja Australia. Suomessa tapahtuvaa parisuhdeväkivaltaa ei käsitelty kirjallisuuskatsaukseen valituissa aineistoissa, joten Suomen tilanne ei ilmene opinnäytetyön tuloksista.

Sairaalahoitoon hakeutuneiden uhrien määrä väheni ja fyysiset vammat olivat vakavampia kuin ennen koronapandemiaa. Tämä viittaa siihen, että hoitoon hakeutumista viivästytettiin, jolloin parisuhdeväkivaltatilanne paheni entisestään. (Gosangi ym. 2020.) Pelko tartunnasta ja terveydenhuollon kuormittamisesta sekä väkivallantekijän jatkuva kontrolli vaikuttivat hoitoon hakeutumiseen (Ertan ym. 2020). On aiheellista painottaa ja tiedottaa, että väkivaltaiseen suhteeseen ei tule jäädä kriisienkään aikana eikä pelko terveydenhuollon kuormittamisesta saa olla avunhakemisen esteenä.

Palveluntarjoajat ovat kohdanneet haasteita ja uhrien tavanomaiset palvelut ovat olleet vaikeammin saatavilla (Emezue 2020). Erilaisia apukeinoja otettiin käyttöön parisuhdeväkivallan ehkäisemiseksi ja uhrien tavoittamiseksi koronapandemian aikana. Apukeinoja olivat esimerkiksi digitaaliset palvelut, kuten uudet sovellukset ja terveydenhuollon videovastaanotot, auttavien puhelimien aukiolotuntien lisääminen sekä erilaiset väkivallanvastaiset kampanjat. (Brink ym. 2021.) Etenkin verkko- ja sovelluspohjaiset digitaaliset

palvelut ovat tehokkaita ja helppokäyttöisiä. Toki sovelluksissa ja muissa digitaalisissa palveluissa on rajoitteensa, koska internetyhteyksissä voi olla ongelmia ja teknologian käyttö saattaa olla haastavaa. (Emezue 2020.) Olisikin tärkeää, että apukeinoja olisi saatavilla runsaasti erilaisia perinteisistä moderneihin, jotta uhreja tavoitettaisiin eri ikäryhmistä, yhteiskuntaluokista ja kulttuureista.

Tulokset näyttävät tukevan Vieron ym. (2021) teoriaa siitä, että yhteiskunnalliset kriisit lisäävät naisiin kohdistuvaa parisuhdeväkivaltaa. Ellei parisuhdeväkivaltaa ehkäistä tehokkaammin ja apukeinoja lisätä, on odotettavissa, että tulevien kriisien aikana parisuhdeväkivalta tulee lisääntymään maailmanlaajuisesti. Vastaaviin kriiseihin tulisikin pystyä varautumaan ennakoivasti siten, että parisuhdeväkivalta ei pääsisi lisääntymään ja tehostetut apukeinot olisivat heti saatavilla kaikille kriisin yllättäessä.

Naisiin kohdistuva väkivalta ei ole vain koronapandemian aikainen ongelma, vaan väkivaltaa on esiintynyt sitä ennen ja tulee esiintymään sen jälkeenkin. Myös tämän vuoksi uusia innovaatioita tarvitaan jatkuvasti. (Pearson 2021.)

Koronapandemia on koko ihmiskuntaa koskeva kriisi, joka on vielä lähes kahdenkin vuoden jälkeen arvaamaton. Aiheen tuoreuden vuoksi tutkimustietoa ei ole vielä koronapandemian pidemmän aikavälin vaikutuksista parisuhdeväkivaltaan tai jo käyttöön otettujen apukeinojen toimivuudesta. Nämä olisivatkin tärkeitä jatkotutkimusaiheita. Lisäksi Suomen parisuhdeväkivallan tilanteeseen koronapandemian ajalta keskittyviä tutkimuksia olisi tärkeää julkaista.

Lähteet

Abramian, J. 2021. Safe YOU mobile app shields women against domestic violence. Forbes 1.4.2021. Viitattu 17.11.2021.

<https://www.forbes.com/sites/jackieabramian/2021/04/01/safe-you-mobile-app-shields-women-against-domestic-violence/?sh=62abe1ac2e73>

Ahonen, S., Jääskeläinen, P., Kangasniemi, M., Liikanen, E., Pietilä, A., Utriainen, K. 2013. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus: eteneminen tutkimuskysymyksestä jäsennettyyn tietoon. Hoitotiede. Vol 25, No 4, 291-301. Viitattu 15.4.2021.

Anttila, V. 2021. Tietoa potilaalle: Uusi koronavirus (COVID-19). Sairaanhoidajan tietokannat. Terveysportti. Duodecim. Viitattu 26.3.2021.

Barbara, G.; Facchin, F.; Micci, L.; Rendiniello, M.; Giulini, P.; Cattaneo, C.; Vercellini, P. & Kustermann, A. 2020. Covid-19, lockdown, and intimate partner violence: Some data from an Italian service and suggestions for future approaches. Journal of Women's Health. Vol. 29, No. 10, 1239-1242.

Bildsjuschkin, K.; Ewald, H.; Hietamäki, J.; Kettunen, H.; Koivula, T.; Mäkelä, J.; Nipuli, S.; October, M.; Peltonen, J. & Siukola, R. 2020. Väkivaltakäsitteiden sanasto. Terveystieteiden tutkimuskeskus. Helsinki. Viitattu 7.4.2021. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/139150/URN_ISBN_978-952-343-211-6.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Brewer, G. & Lyons, M. 2021. Experiences of intimate partner violence during lockdown and the Covid-19 pandemic. Journal of Family Violence. Viitattu 16.6.2021 <https://link.springer.com/article/10.1007/s10896-021-00260-x#citeas>

Brink, J.; Cullen, P.; Beek, K. & Peters, S. 2021. Intimate partner violence during the Covid-19 pandemic in Western and Southern European countries. European Journal of Health. Volume 31, Issue 5, 1058-1063.

Capinha, M.; Guinote, H. & Rijo, D. 2021. Intimate partner violence reports during the Covid-19 pandemic first year in Portuguese urban areas: A brief report. Journal of Family Violence. Viitattu 20.11.2021. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/34629728/>

Dosdale, C. & Skarparis, K. 2020. Supporting survivors of sexual violence and abuse during the Covid-19 pandemic. *British Journal of Nursing*. Vol 29, No 20, 1159-1162.

Duodecim. 2021. Koronavirusinfektiot. Lääkärin tietokannat. Terveysportti.

Ebert, C. & Steinert, J. 2021. Prevalence and risk factors of violence against women and children during Covid-19, Germany. *Bulletin of the World Health Organization*. Vol. 99, Issue 6, 429-438.

Emezue, C. 2020. Digital or digitally delivered responses to domestic and intimate partner violence during Covid-19. *JMIR Public Health Surveill*. Vol. 6. Issue 3.

Ensi- ja turvakotien liitto. Tunnista väkivalta. Viitattu 23.11.2021.
<https://ensijaturvakotienliitto.fi/tukea-ammattilaiselle/perhe-jalahisuhdevakivalta/tunnista-vakivalta/#1545922533907-da73981f-03ab>

Ertan, D.; El-Hage, W.; Thierrée, S.; Javelot, H. & Hingray, C. 2020. Covid-19: Urgency for distancing from domestic violence. *European Journal of Psychotraumatology*. Vol. 11, Issue 1.

Essel, S.; Rantanen, T. & Rossinen, J. 2017. Lähisuhdeväkivalta. Teoksessa Åberg, L-K. (toim.) 2017. Rikoksen uhrin käsikirja. Jyväskylä: PS kustannus

Eurooppa-neuvosto. 2017. EU liittyy naisiin kohdistuvan väkivallan vastaiseen kansainväliseen yleissopimukseen. Viitattu 6.4.2021.
<https://www.consilium.europa.eu/fi/press/press-releases/2017/05/11/violence-against-women/17>

Euroopan parlamentti. 2019. Naisiin kohdistuvan väkivallan estäminen: EU:n liittyminen Istanbulin sopimukseen. Viitattu 6.4.2021.
<https://www.europarl.europa.eu/news/fi/agenda/briefing/2019-11-25/4/naisiin-kohdistuva-vakivalta-eu-n-liittyminen-istanbulin-sopimukseen>

Ferreira da Silva, A.; Estrela, F.; Soares a Soares, C.; Fernandes de Magalhães, J.; Lima, N.; Morais, A.; Gomes, N. & Lúcia de Azevedo Lima, V. 2020. Marital violence precipitating/intensifying elements during the Covid-19 pandemic. *Ciencia & Saude Colectiva*. Vol. 25, No. 9, 3475-3480.

FRA 2021. Väkivaltaa ja häirintää esiintyy Euroopassa enemmän kuin viralliset tiedot osoittavat. Viitattu 7.4.2021.

https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/pr-2021-rights-survey-crime_fi.pdf

Gasparikova, D. & Djurickovic, K. 2020. "Be Safe" - A mobile app to protect victims of violence. United Nations Development Programme. Viitattu 17.11.2021. <https://www.eurasia.undp.org/content/rbec/en/home/blog/2020/domestic-violence-app-montenegro-covid19.html>

Gosangi, B.; Park, H.; Thomas, R.; Gujrathi, R.; Bay, C.; Raja, A.; Seltzer, S.; Balcom, M.; McDonald, M.; Orgill, D.; Harris, M.; Boland, G.; Rexrode, K. & Khurana, B. 2020. Exacerbation of physical intimate partner violence during Covid-19 lockdown. Radiology. Vol. 298, No. 1.

Guarino, J. 2021. Innovative strategies to facilitate safe assessment and intervention for intimate partner violence during a pandemic and beyond. Nursing for Women's Health. Vol. 25, Issue 5, 395-399.

Htun, M. & Jensenius, R. 2020. Fighting violence against women: laws, norms & challenges. Dædalus. Vol 149, Issue 1. Viitattu 2.11.2021. <https://www.amacad.org/publication/fighting-violence-against-women-laws-norms-challenges-ahead>

Hudson, L.; Lowenstein, E. & Hoenig, L. 2020. Domestic violence in the coronavirus disease 2019 era: Insight from a survivor. Clinics in dermatology. Vol. 38, Issue 6, 737-743.

Hulkko, A. 2011. Parisuhdeväkivallan varhaiset vaiheet. Teoksessa Hannus, R., Mehtola, S., Natunen, L., & Ojuri, A., (toim.) Veitsen terällä – Naiseus ja parisuhdeväkivalta. Helsinki: Ensi- ja turvakotien liitto.

Kaittila, A.; Husso, M.; Hietamäki, J.; Äärelä, E.; Peltonen, J.; Tuominen, J.; Hakovirta, M.; Ewalds, H. & Karhunen-Soppi, A. 2021. Lähisuhdeväkivalta on lisääntynyt koronaepidemian aikana. Haaste 1/2021. Viitattu 7.4.2021. <https://rikoksentorjunta.fi/-/haaste-lahisuhdevakivalta-koronaepidemian-aikana>

Kaukinen, C. 2020. When stay-at-home orders leave victims unsafe at home: Exploring the risk and consequences of intimate partner violence during the Covid-19 pandemic. American Journal of Criminal Justice. Vol. 45, Issue 4, 668-679.

Kero, T.; Nygvist, L.; Rautio, J. & Puuronen, A. 2019. Lähisuhdeväkivallan seulontaa tulee vahvistaa. Lääkärilehti 35/2019 VSK 74. Viitattu 25.3.2021. <https://www-laakarilehti-fi.ezproxy.turkuamk.fi/tieteessa/katsausartikkeli/lahisuhdevakivallan-seulontaa-tulee-vahvistaa/>

Kerttula, A. & Nuttila S. 2021. Turkki erosi naisiin kohdistuvaa väkivaltaa torjuvasta sopimuksesta – Järjestö: maassa murhattiin viime vuonna 300 naista. Yle 20.3.2021. Viitattu 6.4.2021. <https://yle.fi/uutiset/3-11847817>

Liira, H. 2021. Koronavirusinfektion (COVID-19) pitkäaikaisoireet, ”pitkä korona”, ”long Covid”. Lääkärikirja Duodecim. Viitattu 4.10.2021. <https://www.terveyskirjasto.fi/dlk01295>

Lundin, R.; Armocida, B.; Sdao, P.; Pisanu, S.; Mariani, I.; Veltri A. & Lazzerini, M. 2020. Gender-based violence during the Covid-19 pandemic response in Italy. Journal of Global Health. Vol. 10, No. 2.

Marttala, P. 2011. Parisuhdeväkivallan monet muodot. Teoksessa Hannus, R., Mehtola, S., Natunen, L., & Ojuri, A., (toim.) 2011. Veitsen terällä – Naiseus ja parisuhdeväkivalta. Helsinki: Ensi- ja turvakotien liitto.

Mojahed, A.; Brym, S.; Hense, H.; Grafe, B.; Helfferich, C.; Lindert, J. & Garthus-Niegel, S. 2021. Rapid review on the associations of social and geographical isolation and intimate partner violence: Implications for the ongoing Covid-19 pandemic. Frontiers in Psychiatry. Vol. 12.

Moreira, D. & Pinto da Costa, M. 2020. The impact of the Covid-19 pandemic in the precipitation of intimate partner violence. International Journal of Law and Psychiatry. Vol. 71.

Nittari, G.; Sagaro, G.G.; Feola, A.; Scipioni, M.; Ricci, G. & Sirignano, A. 2021. First surveillance of violence against women during Covid-19 lockdown: Experience from “Niguarda” hospital in Milan, Italy. International journal of environmental research and public health. Vol. 18, Issue 7.

Pearson, I.; Butler, N.; Ylgezekova, Z.; Nihlén, Å.; Aguirre, I.; Quigg, Z. & Stöckl, H. 2021. Emerging responses implemented to prevent and respond to violence against women and children in WHO European member states during the Covid-19 pandemic: A scoping review of online media reports. BMJ open. Vol. 11, Issue 4.

Plášilova, L.; Hula, M.; Krejcová, L. & Klapilová, K. 2021. The Covid-19 pandemic and intimate partner violence against women in the Czech Republic: Incidence and Associated factors. *International journal of environmental research and public health*. Vol. 18, Issue 19.

Rikoksentorjuntaneuvosto. Lähisuhdeväkivalta. Viitattu 30.3.2021.
<https://rikoksentorjunta.fi/lahisuhdevakivalta>

Safe YOU. Viitattu 17.11.2021. <https://safeyou.space/>

Su, Z.; McDonnell, D.; Roth, S.; Li, Q.; Šegalo, S.; Shi, F. & Wagers, S. 2021. Mental health solutions for domestic violence victims amid Covid-19: A review of the literature. *Globalization and health*. Vol. 17, Issue 1.

Salminen, A. 2011. Mikä kirjallisuuskatsaus? Vaasan yliopiston julkaisuja 62. Viitattu 15.4.2021.
https://osuva.uwasa.fi/bitstream/handle/10024/7961/isbn_978-952-476-349-3.pdf?sequence=1&isAllowed=y

STM 2017. Istanbulin sopimuksen toimeenpanosuunnitelma 2018–2021. Helsinki. Viitattu 6.4.202.
https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/160401/16_2017_Istanbulin%20sopimuksen%20tps%202018-21_suomi.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Tartuntatautilaki 21.12.2016/1227. Annettu Helsingissä 21.12.2016.
<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161227>

THL 2019. Lähisuhdeväkivallan ehkäisy. Viitattu 7.4.2021.
<https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/turvallisuuden-edistaminen/vakivallan-ehkaisy/lahisuhdevakivallan-ehkaisy>

THL2020. Väkivallan muodot. Viitattu 25.3.2021.

THL 2021a. Lähisuhdeväkivalta. Viitattu 25.3.2021.

THL 2021b. Koronavirukset. Viitattu 25.3.2021.

THL 2021c. Oireet ja hoito – koronavirus. Viitattu 4.10.2021.

THL 2021d. Karanteeni ja eristys. Viitattu 18.11.2021.

THL 2021e. Koronaepidemian vaikutukset hyvinvointiin, palveluihin ja talouteen. Viitattu 25.3.2021.

Tracy, B.; Whitson, A.; Chen, J.; Weiss, B. & Sims, C. 2021. Examining violence against women at a regional level 1 trauma center during the Covid-19 pandemic. The American Surgeon.

Turku amk. 2021. DOMINO – Educational mobile application for prevention of Domestic Violence. Viitattu 15.4.2021. <https://www.turkuamk.fi/fi/tutkimus-kehitys-ja-innovaatiot/hae-projekteja/domino-educational-mobile-application-prevention-d/>

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Viitattu 21.4.2021. https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf

Ulkoministeriö 2021. Koronavirusuutiset. Viitattu 25.3.2021. <https://um.fi/koronavirusuutiset>

University of Miami. 2020. New app takes on rise in intimate partner violence. Viitattu 17.11.2021. <https://news.miami.edu/sonhs/stories/2020/12/new-app-takes-on-rise-in-intimate-partner-violence.html>

Unwomen. 2020. Varjopandemia-kampanja lisää tietoisuutta koronakriisin myötä lisääntyneestä väkivallasta. Viitattu 7.4.2021. <https://unwomen.fi/uutiset/varjopandemia-kampanja-lisaa-tietoisuutta-koronakriisin-myota-lisaantyneesta-vakivallasta/>

Usher, K.; Jones, C.; Bhullar, N.; Durkin, J.; Gyamfi, N.; Fatema, S. & Jackson, D. 2021. Covid-19 and family violence: Is this a perfect storm? Vol. 30, Issue 4, 1022-1032.

Valtioneuvoston asetus naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen voimaansaattamisesta sekä yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta 53/2015. <https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/2015/20150053>

Viero, A.; Barbara, G.; Montisci, M.; Kustermann, K. & Cattaneo, C. 2021. Violence against women in the Covid-19 pandemic: A review of the literature

and a call for shared strategies to tackle health and social emergencies.
Forensic Science International. Vol. 319.

Vives-Cases, C.; Parra-Casado, D.L.; Estévez, J.F.; Torrubiano-Dominíguez, J. & Sanz-Barbero, B. 2021a. Intimate partner violence against women during the Covid-19 lockdown in Spain. International Journal of Environmental Research and Public Health. Vol. 18, Issue 9.

Vives-Cases, C.; Parra-Casado, D.L.; Briones-Vozmediano, E.; March, S.; García-Navas, A.; Carrasco, J.; Otero-Carcía, L. & Sanz-Barbero, B. 2021b. Coping with intimate partner violence and the Covid-19 lockdown: The perspectives of service professionals in Spain. PLoS One. Vol. 16, Issue 10.

YK 2021. WHO varoittaa uuden korona-aallon riskistä. Viitattu 18.11.2021.
<https://unric.org/fi/who-varoittaa-uuden-korona-aallon-riskista/>

WHO 2005. Kansainvälinen terveystäätö.

WHO 2013. Global and regional estimates of violence against women: prevalence and health effects of intimate partner violence and non-partner violence. Viitattu 24.5.2021.
https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/85239/9789241564625_eng.pdf

WHO 2021a. WHO Coronavirus (COVID-19) Dashboard. Viitattu 4.10.2021.
<https://covid19.who.int>

WHO 2021b. The true death toll of COVID-19: estimating global excess mortality. Viitattu 4.10.2021. <https://www.who.int/data/stories/the-true-death-toll-of-covid-19-estimating-global-excess-mortality>

Williams, E.; Arant, K.; Leifer, V.; Balcom, M.; Levy-Carrick, N.; Lewis-O'Connor, A. & Katz, J. 2021. Provider perspectives on the provision of safe, equitable, trauma-informed care for intimate partner violence survivors during the Covid-19 pandemic: a qualitative study. BMC women's health. Vol. 21, Issue 1.

Zero, O. & Geary, M. 2020. Covid-19 and intimate partner violence: A call to action. Rhode Island Medical Journal. Vol. 103, Issue 5, 57-59.

Tiedonhakutaulukko

Pvm	Tietokanta	Hakusanat	Rajaukset	Osumat	Valitut tutkimukset
8.9.2021	PubMed	Intimate partner violence AND covid-19	2012-2021 Full text Language: English	129	12
8.9.2021	PubMed	Violence towards women AND covid-19	2012-2021 Full text Language: English	7	1
8.9.2021	PubMed	Violence against women AND covid-19	2012-2021 Full text Language: English	78	5
14.9.2021	PubMed	Violence against women AND covid-19 AND Europe	2012-2021 Full text Language: English	8	1
14.9.2021	Cinahl	Violence against women	2012-2021 Full text Tx all text	76	1

		AND covid-19	boolean Language: English		
14.9.2021	Cinahl	Intimate partner violence AND covid-19	2012-2021 Full text Tx all text boolean Language: English Peer reviewed	94	1
17.11.2021	PubMed	Covid-19 AND intimate partner violence	2012-2021 Full text Language: English	147	4
17.11.2021	PubMed	Covid-19 AND intimate partner violence AND europe	2012-2021 Full text Language: English	11	1
4.10.2021	Manuaalinen haku				4

Tutkimustaulukko

Tutkimuksen tekijät, nimi ja vuosi	Tutkimuksen tarkoitus	Tutkimusmenetelmä, otos	Tutkimuksen keskeiset tulokset
Barbara, G.; Facchin, F.; Micci, L.; Rendiniello, M.; Giulini, P.; Cattaneo, C.; Vercellini, P. & Kustermann, A. Covid-19, lockdown, and intimate partner violence: Some data from an Italian service and suggestions for future approaches 2020	Pohtii oletusta, että muun muassa rajoitukset ovat aiheuttaneet parisuhdeväkivallan lisääntymisen ja analysoi tietoja Italian julkisesta seksuaali- ja perheväkivaltakeskuksesta.	Katsausrtikkeli	-
Brink, J.; Cullen, P.; Beek, K. & Peters, S.	Kartoittaa parisuhdeväkivallan raportoinnin pandemian aikana ja mitä toimia on tehty parisuhdeväkivallan	Kirjallisuuskatsaus, n=65	Yleisiä toimenpiteitä parisuhdeväkivallan torjumiseksi olivat kampanjan käynnistäminen, verkkotuen luominen, vaihtoehtoisen

Intimate partner violence during the Covid-19 pandemic in Western and Southern European countries 2021	ehkäisemiseksi Länsi- ja Etelä-Euroopan maassa.		majoituksen rahoituksen lisääminen ja tuen lisääminen sekä koodisanan käyttö.
Capinha, M.; Guinote, H. & Rijo, D. Intimate partner violence reports during the Covid-19 pandemic first year in Portuguese urban areas: A brief report 2021	Kuvailla pandemian aikaisia muutoksia poliisin parisuhdeväkivaltatilastoissa Portugalissa.	Havaintotutkimus	Koronapandemia ei näytä lisänneen ilmoituksia poliisille parisuhdeväkivallasta.
Dosdale, C. & Skarparis, K. Supporting survivors of sexual violence and abuse during the Covid-19 pandemic 2020	Esittelee haasteita, joita seksuaalista väkivaltaa kokevat ihmiset kohtaavat koronapandemian aikana sekä ehdottaa tapoja, miten parantaa käytäntöjä tänä aikana.	Katsausartikkeli	-

<p>Ebert, C. & Steinert, J.</p> <p>Prevalence and risk factors of violence against women and children during Covid-19, Germany</p> <p>2021</p>	<p>Arvioida naisiin ja lapsiin kohdistuvan väkivallan esiintyvyyttä ja sitä pahentavia tekijöitä Saksassa koronapandemian aikana.</p>	<p>Kyselytutkimus,</p> <p>n= 3818, 18-65 vuotiaita parisuhteissa olevia naisia</p>	<p>Perheväkivallan riski lisääntyi koronapandemian aikana. Fyysisen konfliktin riskiä nostattivat kotikaranteeni, taloudelliset huolet, huono mielenterveys ja pienet lapset.</p>
<p>Emezue, C.</p> <p>Digital or digitally delivered responses to domestic and intimate partner violence during Covid-19</p> <p>2020</p>	<p>Kuvailee nykyisiä digitaalisia ratkaisuja perheväkivallan lieventämiseksi ja tiedottaa parhaista käytännöistä selviytyneiden, heidän lastensa ja hyväksikäyttäjien tukemiseksi rajoitusten aikana.</p>	<p>Katsausartikkeli</p>	<p>-</p>
<p>Ertan, D.; El-Hage, W.; Thierrée, S.; Javelot, H. & Hingray, C.</p> <p>Covid-19: Urgency for distancing from domestic violence</p> <p>2020</p>	<p>Kuvailee ehkäiseviä toimenpiteitä ja toimintasuunnitelmia naisiin ja lapsiin kohdistuvan väkivallan torjumiseksi koronapandemian aikana.</p>	<p>Katsausartikkeli</p>	<p>-</p>

<p>Ferreira da Silva, A.; Estrela, F.; Soares a Soares, C.; Fernandes de Magalhães, J.; Lima, N.; Morais, A.; Gomes, N. & Lúcia de Azevedo Lima, V.</p> <p>Marital violence precipitating/intensifying elements during the Covid-19 pandemic 2020</p>	<p>Tunnistaa avioliitossa tapahtuvaa väkivaltaa lisääviä ja pahentavia tekijöitä koronapandemian aikana.</p>	<p>Kirjallisuuskatsaus, n=9</p>	<p>Tekijöitä ovat taloudellinen epävakaus, alkoholin/muiden päihteiden käyttö/väärinkäyttö sekä heikot naisten tukitoimet.</p>
<p>Gosangi, B.; Park, H.; Thomas, R.; Gujrathi, R.; Bay, C.; Raja, A.; Seltzer, S.; Balcom, M.; McDonald, M.; Orgill, D.; Harris, M.; Boland, G.; Rexrode, K. & Khurana, B.</p> <p>Exacerbation of physical intimate partner violence during Covid-19 lockdown</p>	<p>Arvioida parisuhdeväkivallan ilmaantuvuutta, kaavaa ja vammojen vakavuutta koronapandemian aikana verrattuna viimeiseen kolmeen vuoteen.</p>	<p>Retrospektiivinen tutkimus, n=68</p>	<p>Koronapandemian aikana fyysinen parisuhdeväkivalta ja vakavammat vammat lisääntyivät kuvantamistutkimuksissa huolimatta siitä, että parisuhdeväkivaltaa kokevia potilaita oli vähemmän.</p>

2020			
Guarino, J. Innovative strategies to facilitate safe assessment and intervention for intimate partner violence during a pandemic and beyond 2021	Kuvailee innovatiivisia strategioita, jotka helpottavat turvallista, yksityistä arviointia ja puuttumista parisuhdeväkivaltaan.	Katsausartikkeli	-
Hudson, L.; Lowenstein, E. & Hoenig, L. Domestic violence in the coronavirus disease 2019 era: Insight from a survivor 2020	Tarkkailee haasteita, joita lääkärit kohtaavat tehdessään kliinistä arviota perheväkivallan uhreista koronapandemian aikana.	Katsausrtikkeli	-
Kaukinen, C. When stay-at-home orders leave victims unsafe at home: Exploring	Tarkastelee koronapandemian mahdollisia lyhyen ja pitkän	Katsausartikkeli	-

the risk and consequences of intimate partner violence during the Covid-19 pandemic 2020	aikavälin vaikutuksia parisuhdeväkivallan riskiin.		
Lundin, R.; Armocida, B.; Sdao, P.; Pisanu, S.; Mariani, I.; Veltri A. & Lazzerini, M. Gender-based violence during the Covid-19 pandemic response in Italy 2020	Kertoo Italian kansallisen väkivallan vastaisen naistenjärjestön tietoja yhteydenotoista koronapandemian aikana.	Katsausartikkeli	-
Mojahed, A.; Brym, S.; Hense, H.; Grafe, B.; Helfferich, C.; Lindert, J. & Garthus-Niegel, S. Rapid review on the associations of social and geographical isolation and intimate partner violence:	Selvittää mahdollisia yhteyksiä sosiaalisen ja maantieteellisen eristäytymisen sekä parisuhdeväkivallan välillä ja arvioida niiden mahdollisia	Kirjallisuuskatsaus, n=11	Sosiaalisella ja maantieteellisellä eristäytymisellä oli vaikutusta parisuhdeväkivallan kokemiseen koronapandemian aikana.

Implications for the ongoing Covid-19 pandemic 2021	vaikutuksia meneillään olevan koronapandemian aikana.		
Moreira, D. & Pinto da Costa, M. The impact of the Covid-19 pandemic in the precipitation of intimate partner violence 2020	Selvittää parisuhdeväkivallan riskitekijöitä ja niiden pahentumista koronapandemian aikana.	Kirjallisuuskatsaus, n=29	Riskitekijöitä olivat matala sosioekonominen asema, työttömyys, nuori ikä, aikaisempi altistuminen tai kokemus väkivallasta,
Nittari, G.; Sagaro, G.G.; Feola, A.; Scipioni, M.; Ricci, G. & Sirignano, A. First surveillance of violence against women during Covid-19 lockdown: Experience from “Niguarda” hospital in Milan, Italy 2021	Tutkia, kuinka moni potilas kirjattiin sisään parisuhdeväkivallasta johtuen Niguarda -sairaalaan vuoden 2020 maalis-toukokuun aikana.	Retrospektiivinen poikittaistutkimus, n=76	Parisuhdeväkivaltatapaukset eivät lisääntyneet, mutta vammojen vakavuus kasvoi.

<p>Pearson, I.; Butler, N.; Ylgezekova, Z.; Nihlén, Å.; Aguirre, I.; Quigg, Z. & Stöckl, H.</p> <p>Emerging responses implemented to prevent and respond to violence against women and children in WHO European member states during the Covid-19 pandemic: A scoping review of online media reports</p> <p>2021</p>	<p>Tutkia strategioita, joita hallitukset ja kansalaisyhteiskunnan organisaatiot ovat ottaneet käyttöön ehkäistäkseen naisiin ja/tai lapsiin kohdistuvan väkivallan ennakoitua lisääntymistä koronapandemian aikana.</p>	<p>Kirjallisuuskatsaus, n=155</p>	<p>WHO:n Euroopan jäsenvaltioista 52:ssa toteutettiin vähintään yksi toimenpide väkivallan ehkäisemiseksi tai siihen reagoimiseksi pandemian aikana.</p>
<p>Plášilova, L.; Hula, M.; Krejcová, L. & Klapilová, K.</p> <p>The Covid-19 pandemic and intimate partner violence against women in the Czech Republic: Incidence and Associated factors</p>	<p>Tarjota tietoa parisuhdeväkivallan ja siihen liittyvien tekijöiden esiintyvyydestä koronapandemian aikana Tšekin tasavallassa.</p>	<p>Kyselytutkimus, n=429, 18-84 vuotiaita naisia, jotka olivat olleet parisuhteessa vähintään 3 pandemiaa edeltävää kuukautta.</p>	<p>Parisuhdeväkivallan määrä Tšekissä vähentyi pandemian aikana verraten 3 kuukautta ennen pandemiaa esiintyviin lukuihin. Pandemian 1. ja 2. aallon välillä ei ollut eroa</p>

2021			parisuhdeväkivallan esiintyvyydessä.
<p>Su, Z.; McDonnell, D.; Roth, S.; Li, Q.; Šegalo, S.; Shi, F. & Wagers, S.</p> <p>Mental health solutions for domestic violence victims amid Covid-19: A review of the literature</p> <p>2021</p>	<p>Tunnistaa interventioita, jotka voivat parantaa perheväkivallan uhrien mielenterveyttä Covid-19-pandemian keskellä</p> <p>tutkimusvajeen korjaamiseksi</p>	<p>Kirjallisuuskatsaus, n=41</p>	<p>Koronapandemian aikana olevat tekijät, jotka vaikuttivat naisten kokemaan perheväkivaltaan ja aiheuttivat mielenterveysongelmia, olivat lisääntynyt aika väkivallantekijän kanssa, heikentynyt taloudellinen vakaus ja mielenterveyspalveluiden vähentyminen.</p>
<p>Tracy, B.; Whitson, A.; Chen, J.; Weiss, B. & Sims, C.</p> <p>Examining violence against women at a regional level 1 trauma center during the Covid-19 pandemic</p>	<p>Vertailla naisiin kohdistuvan väkivallan ilmaantuvuutta ennen koronapandemiaa ja sen aikana.</p>	<p>Retrospektinen tutkimus, n=63, yli 18-vuotiaat naispotilaat, jotka saivat hoitoa traumakeskuksessa</p>	<p>Parisuhdeväkivallan ilmaantumisessa ei ollut eroavaisuuksia ennen pandemiaa ja sen aikana.</p>

2021		väkivallan vuoksi vuosina 2019 ja 2020.	Vakavampien vammojen määrä oli suurentunut.
Usher, K.; Jones, C.; Bhullar, N.; Durkin, J.; Gyamfi, N.; Fatema, S. & Jackson, D. Covid-19 and family violence: Is this a perfect storm? 2021	Käsittelee ja tarjoaa todisteita tiettyjen ihmisryhmien katastrofeihin liittyvästä haavoittuvaisuudesta ja väkivallasta.	Katsausartikkeli	-
Viero, A.; Barbara, G.; Montisci, M.; Kustermann, K. & Cattaneo, C. Violence against women in the Covid-19 pandemic: A review of the literature and a call for shared strategies to tackle health and social emergencies 2021	Selvittää naisiin kohdistuvan väkivallan ja koronapandemian välistä suhtetta.	Kirjallisuuskatsaus, n=42	Covid-19 ja naisiin kohdistuva väkivalta ovat toisiinsa liittyvät pandemiat.

<p>Vives-Cases, C.; Parra-Casado, D.L.; Estévez, J.F.; Torrubiano-Dominíguez, J. & Sanz-Barbero, B.</p> <p>Intimate partner violence against women during the Covid-19 lockdown in Spain</p> <p>2021a</p>	<p>Analysoida eri tekijöiden ajallisia ja maantieteellisiä jakautumisia naisiin kohdistuvan parisuhdeväkivallan kehitykseen ennen koronapandemian aiheuttamaa sulkutilaa, sen aikana ja sen jälkeen vuoden 2020 maaliskuun ja kesäkuun väliseltä ajalta Espanjassa.</p>	<p>Kuvaileva ekologinen tutkimus</p>	<p>Pandemia on vaikuttanut parisuhdeväkivaltaa kokevien naisten avunhakemiseen.</p>
<p>Vives-Cases, C.; Parra-Casado, D.L.; Briones-Vozmediano, E.; March, S.; García-Navas, A.; Carrasco, J.; Otero-Carcía, L. & Sanz-Barbero, B.</p> <p>Coping with intimate partner violence and the Covid-19 lockdown: The perspectives of service professionals in Spain</p>	<p>Analysoida koronapandemian vaikutuksia parisuhdeväkivaltaan, tukipalveluihin sekä erilaisten tukipalveluiden henkilökunnan työolosuhteita Espanjassa.</p>	<p>Haastattelututkimus, n=47, työntekijöitä eri tukipalveluista, kuten kolmannen sektorin tai terveydenhuollon työntekijöitä.</p>	<p>Koronapandemialla ja siihen liittyvillä rajoituksilla on ollut negatiivinen vaikutus parisuhdeväkivaltaa kokeviin naisiin ja heidän lapsiin.</p>

2021b			
<p>Williams, E.; Arant, K.; Leifer, V.; Balcom, M.; Levy-Carrick, N.; Lewis-O'Connor, A. & Katz, J.</p> <p>Provider perspectives on the provision of safe, equitable, trauma-informed care for intimate partner violence survivors during the Covid-19 pandemic: a qualitative study</p> <p>2021</p>	<p>Ymmärtää pandemian vaikutuksia parisuhdeväkivallan hoidon tarjoamiseen Bostonissa.</p>	<p>Haastattelututkimus, n=18</p>	<p>Pandemia aiheutti lisääntyntä uhkaa parisuhdeväkivallasta selviytyneille pahentamalla ulkoisia stressitekijöitä ja johtaen lisääntyneeseen väkivaltaan.</p>
<p>Zero, O. & Geary, M.</p> <p>Covid-19 and intimate partner violence: A call to action</p> <p>2020</p>	<p>Kuvailee parisuhdeväkivallan tämänhetkistä tilannetta, parhaita parisuhdeväkivallan seulontatapoja ja teleterveyden interventioita Rodoksella.</p>	<p>Katsausartikkeli</p>	-
<p>Abramian, J.</p>	-	<p>Internetsivusto</p>	-

Safe YOU mobile app shields women against domestic violence. 2021			
Gasparikova, D. & Djurickovic, K. "Be Safe" - A mobile app to protect victims of violence. 2020	-	Internetsivusto	-
Safe YOU.	-	Internetsivusto	-
University of Miami. New app takes on rise in intimate partner violence. 2020	-	Internetsivusto	-